

A Belvárosi Mozi bemutatója.

SZEGED, szeptember 9.
(Saját tudósítónktól.)

Szeged város kulturája egy határozott lépéssel előbbre haladt. Vagy két évvel ez előtt építeni kezdtek a városi színházzal szemben levő Kossuth-kávéház kerthelyiségében s tegnap végre, hosszas vajdások, forradalmak, anyagihiányból folyó küzdelmek után, megnyitották a Belvárosi Mozit. Mozi s mégis vitán felül áll, hogy kulturát, haladást jelent. A mozi annyira megszerette a közönség, hogy a másik négy szegedi mozgószínház mellett egy új, nagyobb hasonló vállalat is létjogosult. Ami pedig a konkurrenciát illeti: a leg-egészségesebb, amit el tudnánk képzelni. A kérdés csak az marad, hogy melyik tud különbet, jobbat, művészibbet produkálni. A most felavatott Belvárosi Mozinak azonban nem meríti ki programját a film-kultúra. Tervük *kamara-előadások* rendezése is s ha maga a színpad nem is éppen ideális ilyen vagy hasonló célokra, mégis megnyugtató, hogy alkalmas arra, hogy szűkebb, foltjottabb levegőjű szindarabokat és hangversenyeket rendezhessenek rajta.

Maga az épület kívülről nem mutat sokat és nem sorolható valamely klasszikai stílus-fogalom körébe. De *Sebestyén* Endre műépítész munkája kiállja a szigorú szak-kritikát. A mai, magyarázatot nem igénylő, viszonyok között a rendelkezésére álló nem tulságosan nagy terepet kitűnően, gazdaságosan használta ki s ez mégis csak nagy és dicséretes eredmény. A színház bejárója után jól kivilágított és tágas csarnokba lép a közönség, ahonnan néhány lépcsőn át juthat a nézőtérre vezető utakhoz. A tegnap délelőtti meghívottak részére rendezett előadáson már teljes felkészültséggel fogadták a vendégeket. A diszes közönség, kiknek sorában dr. *Aigner* főispánt, *Janky* tábornokot, a városi tanács képviselőit is ott láttuk, elégedetten foglalta el helyét.

Néhány perccel 11 óra után a 20 tagú katonai zenekarból felzúgtak a magyar Himnusz bús akkordjai, amit a közönség áhitatos csendben állva hallgatott végig. Ezután *Étsy* Emilia jelent meg félig a szép selyem függöny előtt, szinte sziluett-szerűleg hatva a közönségre. *Kőrösi* Mihálynak, a Dugonics-Társaság tagjának sikerült alkalmi prológusát mondta el nemes egyszerűséggel. Ezt követően halkán elkezdett berregni a vetítő gép. A műsor első számát az elkésve érkező *Masamód* helyett egy *Farkaskölyök* című rendkívül érdekes délamerikai képet vetítették. Ezt követte *Garamszeghy* szenirozásában a *Délibáb*. Az igazgatóság választásáról megkelti állapítanunk azt, hogy igen szerencsés volt. A „Délibáb” tárgya keresetlenül magyar. Nem magyaros, hanem magyar, mely mentes minden időszaki kurzus vagy propaganda-iztól. Magunk előtt láthatjuk *eredeti felvételek* nyomán a csodálatosan kedves és meghitt mezőkövesdi tájakat, az odani matyó-nép s általán a magyar ember lelkének mélységesen egyszerű, de gerinces karakterisztikumát. A felvételei a kép tárgyához mérten szépek, tiszták, a felirások olvashatóak, eredetiek, szóval minden kellékük megvan ahhoz, hogy jó filmnek legyen nevezhető.

A közönség a tegnap rendezett hat előadás mindegyikén zsufolásig megtöltötte az 1200 fő befogadását szolgáló nézőteret és meglehetősen hagyta el az új mozgófénykép-színházat. Nem feledkezhetünk meg e helyütt *Abonyi* Mihály igazgatóról, aki nemcsak az építkezés, hanem úgy látszik a mozi művészeti vezetése terén sok készséget és ambíciót árult el. Mi a magunk részéről sok szerencsét és kitartást kívánunk a becsületos akaráshoz.

Veszünk sárgareze, vöröszere,
ólmot és mindennemű fém
Szvalon és Kucses műszaki iroda
Raktár: Feketesas-utca 22. sz.
(Wagner-palota, az udvarban.)

Nagyszabású petróleum-tárgyalások Szegeden.

A keleti petróleum-tröszt és Magyarország. — Ajánlat hatvan vagon petróleumra. — Szegedi kereskedők a polgármesterhez. — Körülbelül a mai ár marad meg.

SZEGED, szeptember 9.
(Saját tudósítónktól.)

A világitási mizériák küszöbén érthető érdeklődéssel várja a szegedi közönség, hogy mikor jut a városba petróleum s egyáltalán: jut-e hamarosan, mert most tudvalevőleg egyáltalán nincs. Ennek az okát azonban egyáltalán nem szabad kicsinyes helyi mulasztásokban keresnünk, mert a petróleumhiány országos jellegű. Budapest éppen úgy nélkülöz, mint Szeged s hogy miért, arra egy előkelő fővárosi kereskedő következő nyilatkozata felel:

— A petróleum-kérdésre vonatkozólag, sajnos, úgy áll a helyzet, hogy a keleti petróleum-tröszt megszalkította Magyarországgal az üzleti összeköttetést, miután legutóbb föltartóztattak egy magánéneknél irányított petróleumszállítmányt és nem fizették ki. Ebből az következett, hogy a petróleum-tröszt nem szállít Magyarországra petróleumot és a vidék ebben a fontos közszükségleti cikkben óriási hiányt fog szédvegni.

E pesszimiztikus nyilatkozat után annál szívesebben regisztráljuk, hogy Szegednek komoly kilátásai vannak petróleumhoz jutni s az erre illetékesek már mindent megtettek, hogy a kínálkozó alkalmat a város el ne szalassza. Az első komoly ajánlatot a *Duna-Tiszaközi Részvénytársaság* kapta s ez ötven vagon petróleumról szólt. A társaság az ajánlatot közölte a kereskedőkkel, akik azt súlyosnak találták, ellenben egy százhusz vagonos ajánlatot hoztak a társaság tudomására, amely állítólag kedvezőbb s amelyet közvetlenül a kereskedőknek tettek.

Erről az ajánlatról e hó 7-én, kedden délelőtt a kereskedők bevonásával tárgyalás folyt *Fodor* Jenő közlélmzési tanácsos hivatalában,

Szép eredménnyel zárult a menekültek napja.

SZEGED, szeptember 9.
(Saját tudósítónktól.)

Egy színes kaleidoszkop benyomását keltette tegnap a Széchenyi-téri korzó. A menekültek javára rendezett ünnepek az általunk több ízben ismertetett beosztás szerint zajlottak le. A korzót már délelőtt elzárták, csak jegy ellenében eresztették be a sétálókat és megindult a gyűjtés. Az eleven élet csak a délutáni órákban vette kezdetét. A sokféle sátor alatt is élénk volt az élet. Esti 6 órakor megindult a konfetti-és serpentin-csata s mint a korzó aszfaltjáról következtethető, az eredmény anyagiakban sem maradhatott el. Vigan folyt az élet a Tiszaszobor előtti sátorban is, egészen a késő esti órákig, amikor a város-háza előtti téren tűzijáték következett. Az ünnepség kiemelkedő része a Tisza-szállóban rendezett hangverseny volt. Fél 11-kor meg is jelent a pódiumon *Gáspár* László, a színház tagja és *Hahn* Gizi urleányt jelentette be, aki táncal szórakoztatta a közönséget. Ezt *Kovács* Károly, az új tenorista követte. *Déry* Rózsának tapsoltak ezután, majd a *Tövölgyi* Margit nemes egyszerűséggel előadott versei keltették nagy hatást. A közönség sorai között e szám után *Déry* Rózsi vonult át egy fiatal legénnyel, dudaszó mellett. A pódiumon táncot roptak. *Asszonyi* László énekelt ezután, majd *Étsy* Emiliát ünnepelték. A műsor kiemel-

délután félhat órakor pedig a Duna-Tiszaközé. Ez utóbbi helyen a következő részleteket állapították meg:

Az ajánlattevő hatvan vagon (tehát már nem 120) petróleumot hajlandó Romániából szállítani, ha a kereskedőktől megfelelő előleg kap, azonban semminemű anyagi biztosítékot nem nyújt. A kötlevel megkötése után azonnal elutazik s nyolc napon belül megindítja a szállítást. Ha bizonyos kikötött idő után még sem tenne eleget kötelezettségének, akkor a kereskedők tárgyalhatnak tekintet a kötlevelet. A petróleum vételára literenkint 5.40 lei, ami körülbelül huszonegy koronának felel meg. A szállítási s egyéb költségekkel a petróleum Szegeden a mai 41 koronás hatósági árnál talán valamivel olcsóbb lenne.

A kereskedők behatóan megvitaták az ajánlatot, amelynek finanszírozását a Duna-Tiszaközi vállalta s elhatározták, hogy leadványt intéznek a polgármesterhez, amelyben megkérik, hogy

1. a város vállalja a garanciát a behozatali engedély megszerzéseért;
2. járjon közbe a város, hogy a pénzügyminiszter ne foglalja le a petróleum egy részét, ami tudvalevőleg megszokott történni és

3. miután Szeged ellátására husz vagon teljesen elegendő, a város engedje meg, hogy a többi a környéken legyen értékesíthető.

A beadvánnyal a tanács bizonyára a legrövidebb idő alatt foglalkozik s a város álláspontjától függ, vajjon a kereskedők belemennek-e a kissé szokatlan ajánlat realizálásába, ami ha sikerül, a szegedi petróleum-kérdést szerencsésen megoldaná.

kedő értéke volt *Zsolt* Nándor hegedűművész játéka, kit zongorán *Ditelián* István lelkész kísért. *Zsolt* Nándor kifogástalan technikájú muzsik, aki mestere hangszerének. *Rózsa* Ila énekét *Murgács* Kálmán menekült jegyző éneke és hegedűjátéka követte, mely után a hangverseny véget is ért. A színház új tagjairól nem kívánunk egyelőre véleményt nyilvánítani. A zongoránál *Csányi* Mátyás ült. A hangverseny tanc követte reggeli 5 óráig. A rendező-bizottság meg van elégedve az anyagi eredménnyel, mely meghaladja a 60 ezer koronát.

LEGJOBB CIPŐK LEGOLCSÓBB ÁRBAN KAPHATÓK
KÁROLYI-U. „CIPŐHÁZ”
Férfit, nőt és gyermekcipők mérték után is

Megvételre keresek magas áron arany karcsatt-órákat és brilliáns ékszereket. 166
FISCHER JÓZSEF ékszerész Korzó-kávéház mellett.

VAS DÁNIEL
Veszek babot, mákot, zabol, tengerit, kölest 180 és mindennemű terményárut.
Raktár:
Madách-utca 7.

SZÍNHÁZ.

Színháznyitás előtt.

SZEGED, szeptember 9.

Elnyűtt, levénhedt frázisok, mint tépelt szárnyu sasok keringnek ujjant a levegőben. A drága keret, amelyben egy ország kulturéletének szívverése lüktetett, darabokra tiprottan hever a fórumon. Hát nekünk, sok elrablott kincsünk koporsójánál, még szűztisztán megmaradt egyetlen kle-nódiumunk: a *Művészet*. A szentelt liget, amit nem lehet letapodni a napi politika sáros csizmájával. Magasba szárnyaló tekintet, mit el nem homályosíthat megalkuvó vá-rázslat.

Mi programot kérünk es várunk a szegedi színház igazgatójától is. És nem teszünk hangfogót kritikánk zugására, ha a mai irodalom Pogá-nyainak szellemi kísérletezését akarná belopni a *Művészet* szent nevében. Megalázott, földre kényszerített vál-lakkal küzködünk a világ ország-utjának sarában. Erőt a felállásra, lendületet a szárnybontásra, vad kilobbanást az új íramra csak abból a templomból meríthetünk, amelynek szószerkén a leggyönyörűbb, mert legemberibb hitvallásnak: a *Thalia*-papoknak tüzes lángnyelvei csapdosnak felénk.

Ez a szószék ott áll a lelkek templomának világkatedráláján alatt. Egyszer *Shakespeare* lép a szószékre: a hálátlanság korbácsát suhogtatja Róma népe fölött, mert elfeledte nagy fiát, *Coriolánt*, aminthogy mi is hűtlenné lettünk meg-szentelt ideál-jainkhoz és az Egyenlőség Koszuth-ját, a Testvériség Petőfijét testvér-gyilkos pártoskodásunk harci zajába temetjük.

Máskor *Katona* József ölti magára a fölönt főpap talárját és kemény, gerinces, acélos tekintetű Bánkbá-nokká formál minden hívő magyart, akit még meg nem torpantott zsar-noki gőg, cezári örület, a tobzódo Hatalom fékevesztett parancsszava.

Drága kacagással, lélekbe mar-koló derítivel *Peleskei* nótárius uram röppen most a szószékre és osztatja el, mint melengető napsugár, a magyar lélek komor felhőit, simítja pajkos szavak bársonyával a homlok redőit és téríti a humor aranyoszlevesü leplét az élet zordon valóságai fölé...

Odaállunk a szegedi színház kapuja elé. És a szószékre, ahonnan a Jövőre bizó hitet, töretlen munka-bírást, nótázó munkakedvet, a meg-bicsaklott magyar Erőnek vulka-nikus kitörését várjuk, csak azokat a papokat bocsátjuk, akiknek isteni homlokán a Muzsák csókja izzik.

* **Döntsön a szünügyi bizottság.** A városi tanács *Palágyi* helyár-emelést kérő beadványában azt a határozatot hozta, hogy azt rövid uton a szünügyi bizottságnak adja ki döntés véget.

* **Bende** László, a Szegeden előnyösen ismert fiatal tehetséges színész még meg sem kezdte működését és már meg is vált *Palágyi* színigazgató társulatától.

* **A Belvárosi Mozi megnyitó-előadásai.** Csütörtök, péntek, szombat délután fél 4, 5, 7 és este 9 órakor *Masamód*, *Heltai* Jenő színműve 4 felvonásban. Főszereplők: *Lenkeffy* Ica, *Mattyasovszky* Ilona, *Fenyvesi* Emil, *Lukács* Pál, *Szerémy* Zoltán, *Vendrey* Ferenc és *Haraszti* Hermin. *Délibáb*. Irta és rendezte: *Garamszeghy* Sándor. I. rész: *Parasztbecsület* 4 felvonásban. Főszereplők: *Muzsnay* Berci, *Garamszeghy* Sándor, *Mészáros* Alajos.